

Ten eerste

Dove broers wilden niet blind worden

De dove tweeling Marc en Eddy Verbessem vroeg en kreeg euthanasie. Ook nog blind werd ondraaglijk.

Van onze correspondenten
Leen Vervaeke

BRUSSEL Een Belgische eeneiige tweeling is samen via euthanasie uit het leven gestapt. De twee 45-jarige mannen waren doof en werden geleidelijk blind, en vreesden dat ze volledig afhankelijk zouden worden van hun ouders. Het is de eerste keer ter wereld dat een dubbele euthanasie werd uitgevoerd bij broers.

Marc en Eddy Verbessem waren niet terminaal, maar leden fysiek en psychisch zwaar onder hun ziekte. Ze waren doof vanaf de geboorte en deden alles samen. Ze behaalden samen een diploma als schoenmaker, werkten samen en deelden een appartement. Maar toen ze door een erfelijke, ongeneeslijke ziekte ook blind werden, werd hun leefwereld steeds kleiner.

'De laatste twee jaren van hun leven waren een hel', zegt een buurman in de Belgische krant *Het Laatste Nieuws*. 'Soms zaten ze daar maar (in hun appartement). Ze hoorden niets meer, en zagen haast niets meer. Welke levenskwaliteit heb je dan nog? Je kan mekaar nog 'voelen' en dan houdt het op.'

De Belgische euthanasiewetgeving, die gebaseerd is op de Nederlandse, laat euthanasie toe als er sprake is van ondraaglijk fysiek of psychisch lijden en als de patiënt zijn doodswens zelf kenbaar maakt. Bij niet-terminale patiënten wordt de aanvraag door drie artsen beoordeeld. Volgens dokter

Wim Distelmans van het ULteam (Uitklaring Levensindevragen), die de euthanasie van de broers begeleidde, werd aan alle voorwaarden voldaan.

'Er is veel aandacht voor het feit dat dit een eeneiige tweeling is, maar ook als zij apart voor me hadden gestaan, waren zij in aanmerking gekomen voor euthanasie', aldus Distelmans. 'Ze hoorden niets meer en het licht ging uit. Op zich is dat al vreselijk, ook zonder de gevolgen voor hun intermenselijke relatie.'

Niet iedereen is het met die interpretatie eens. Het eerste ziekenhuis waar de broers om euthanasie vroegen, weigerde op de aanvraag in te gaan. 'Als elke blinde of elke dove zich mag laten euthanaseren, zijn we ver van huis', aldus een ziekenhuiswoordvoerder in *Het Laatste Nieuws*. 'Ik geloof nooit dat dit was wat de wetgever bedoelde met 'ondraaglijk lijden'.'

België heeft sinds 2002 een euthanasiewetgeving die grotendeels overeenkomt met de Nederlandse regeling. Maar omdat veel artsen huiverachtig staan ten opzichte van euthanasie, vooral bij niet-terminale en psychiatrische patiënten, richtte Wim Distelmans eind 2011 het ULteam op. Dit team van artsen helpt patiënten hun zelfbeschikkingsrecht uit te oefenen.

In 2011 werden in België 1133 euthanasiegevallen geregistreerd, iets minder dan 2 procent van het totale aantal sterfgevallen. In tegenstelling tot in Nederland is euthanasie in België niet toe-

Het graf van de tweeling Marc en Eddy Verbessem in het Belgische Putte. Foto Pieter-Jan Vanstockstraeten

Het eerste ziekenhuis waar de broers om euthanasie vroegen, weigerde op hun aanvraag in te gaan

Ook in Nederland euthanasie bij geestelijk lijden

In Nederland is euthanasie op grond van geestelijk lijden net als in België mogelijk, al zijn slechts weinig artsen hiertoe bereid. Het aantal Nederlandse patiënten dat euthanasie krijgt bij ondraaglijk en uitzichtloos geestelijk lijden, steeg in 2011 van 2 naar 13. Onder de patiënten was een vrouw die al

dertig jaar anorexia had. Een andere vrouw leed ondraaglijk onder de dood van haar man. Uit onderzoek blijkt dat veel Nederlanders – onterecht – denken dat euthanasie alleen kan bij lichamelijk ondraaglijk en uitzichtloos lijden. Ook een deel van de artsen heeft dit idee.

gestaan voor dementerende patiënten en minderjarigen, al wordt daarover in de Belgische politiek gediscussieerd.

Anderzijds is het in België makkelijker om euthanasie te krijgen op basis van psychiatrische problemen. Terwijl dit in Nederland zelden voorkomt, gebeurt het in België dertig tot veertig keer per jaar. Het ULteam begeleidt ook

Nederlandse patiënten wier aanvraag in Nederland is afgewezen.

Een dubbele euthanasie werd nog nooit eerder bij broers toegepast maar wel bij bejaarde echtparen. 'Vaak gaat het om hoogbejaarden die al vijftig, zestig jaar samenleven', zegt Marc Cosyns, huisarts en docent palliatieve zorg aan de Universiteit van Gent, die

het zelf al vier keer meemaakte. 'In bepaalde gevallen is samen sterven de beste optie.'

De broers Verbessem lieten hun euthanasie op 14 december uitvoeren, en werden samen begraven, in twee identieke urnen onder één grafsteen. Volgens hun huisarts verliep het afscheid 'heel mooi en sereen'.

Advertentie

Nu 100 films kijken voor € 0,- bij Internet en TV van XS4ALL

Kijk voor onze abonnementen en de actievoorwaarden op www.xs4all.nl

vindt het prachtig

kwalificeerde het als 'rotten' en in *The Daily Telegraph* schreef Mark Hudson dat als Kim Jong-un zo was geportretteerd, 'we met z'n allen de wansmaak van buitenlandse despoten zouden hebben bespot'. De teneur was dat het kunstwerk deed denken aan Oscar Wilde's *Picture of Dorian Gray* waarin niet de hoofdpersoon, maar diens portret verjaart.

Het schilderij heeft voor de opmerkelijke situatie gezorgd dat kunstcritici en stervelingen dezelfde mening zijn toegedaan. 'De ogen zijn zo dood', beweert de 47-jarige interieurontwerpster Helen Benson uit Harrogate, die met een vriendin een weekendje in Londen is, 'en ze ziet er zo stijfjes uit.' Nadat ze een kiekje van het schilderij heeft verstuurd naar een kennis, loopt ze in de richting van Nicola Philipps' portret van de prinsen William en Harry. 'Kijk, dit schilderij is veel spontaner ondanks het feit dat ze allebei een uniform dragen.'

Portretschilder Sue Edwards

heeft eveneens moeite met de ogen. 'Het probleem is dat ze met haar mond lacht, maar haar ogen niet meetwinkelen. Het schilderen van een lachend persoon is verdomd moeilijk. Frans Hals kon het, denk aan *De lachende cavalier*, maar Emsley niet. En dan is ook nog het gezicht aan beide kanten belicht, zodat er geen schaduw is om het te accentueren. Waarom is June Mendoza niet gevraagd, die zo'n schitterend portret van de Queen Mother heeft gemaakt?'

Deborah Power uit Zuid-Londen voegt er een ander bezwaar aan toe. 'Ik zie de verf niet. Het is veel te gladjes.' Haar echtgenoot Julian, wiens vader in 1939 het boek *The Royal Ladies of the Netherlands: Queen Wilhelmina and Princess Juliana* heeft geschreven, noemt het een 'mistig' portret. 'Het grootste manco is dat hij haar essentie niet heeft weten te vangen,' oordeelt hij. 'Weet je hoe haar opa Philip zou hebben gereageerd? Met hand voor de mond: *'Fucking awful.'*